

MEDITATIONES PHILOSOPHICAE
DE
NONNVLLIS
AD
POEMA
PERTINENTIBVS,

QVAS
AMPLISSIMI PHILOSOPHO-
RVM ORDINIS

CONSENSV

AD D.

SEPTEMBRIS MDCCXXXV.

H. L. Q. C.

ERVDITORVM DIIVDICATIONI SVBMITTIT
M. ALEXANDER GOTTLIEB
BAVMGARTEN,
RESPONDENTE
NATHANAELE BAVMGARTEN.

HALAE MAGDEBVRGICAE,
LITTERIS IOANNIS HENRICI GRVNERTI, ACAD. TYPOG R.

(5)

§. LXV.-LXXVII. tandem ad terminos poeticos conuersus eos etiam ponderare curatius instituo §. LXXVII.-CVII. Definitionis nostrae foecunditate declarata eandem conferre visum est, cum nonnullis aliis, & in fine de poetica generali tria verba subnectere. Nec plura permisit instituti ratio, nec meditantis imbecillitas meliora, grauiora posthinc & maturiora forte largientur DEVS, tempus, industria.

§. I.

ORATIONEM cum dicimus, *seriem vocum repraesentationes connexas significantium* intelligimus.

Vnam hanc vocem testem citare possemus, si quis definitiones terminorum clarorum omnes inutilitatis reas ageret. Clare intelligunt, qui nondum aere lauantur, quid sit oratio, nisi tamen distinctus eius, quem sequimur, significatus exponatur, mens vaga fluctuat, & quam notionem potestatemue voci tribuat in praesenti, prorsus ignorat. Orationem cum meditatione & tentatione commendat Theologus, in qua tamen voce sunt modi definitionem perperam ingressuri. Orationem logicus a schola dictus cum suo Aristotele τον εξω λογον τον προφορικον vocat, id, cuius partes significant separatim, & verminante iecinore, sine syllogismus oratio, an orationes, disquirat. Orationem magna voce rhetor edicit sedulo distinguendam a declamatione, vne pugnam & palaria confudisse videamur. Liceat communem loquendi usum sequutos eruere, quid illud sit, quod latius orationem vocamus quotidie, si quis vero sermonem maluerit appellare, non bella mouebimus nullos habitura triumphos. Qui sermones Horatii cogitarit, videbit hic aptius a termino sermonis abstineri.

§. II. *Ex oratione repraesentationes connexae cognoscendae sunt.* §. 1.

Minor est axioma definitionis, maiorem dabit definitio significantis suae signi, quae, vt ontologica satis nota, omittitur.

Petimus enim hanc veniam, ut, quae inter emunctioris naris philosophos pro demonstratis & definitis habentur sine definitione, dum eandem ob oculos ponamus, sine demonstratione adhibere concedatur. Citationes hypothetice impossibiles. Demonstrationes partim aliunde transfundendae, partim non sine μεταβασει εις αλλο γενος esse necessariae. Cicero *Tusc. Quaest. lib. V. p. m. 250*, Verumtamen mathematicorum iste mos est, non philosophorum. Nam geometrae cum aliquid docere volunt, si quid ad eam rem pertinet eorum, quae ante docuerunt, id sumunt pro concesso & probato (definito) illud modo explicant, de quo ante nihil scriptum est. Philosophi quamcunque rem habent in manibus, in eam, quae conueniunt, congerunt omnia, etsi alio loco disputata sunt. Egregiam vero laudem & spolia ampla philosophorum αγωμετεροντων.

§. III. REPRÆSENTATIONES per partem facultatis cognoscitiuae inferiorem comparatae sint SENSITIVAE.

Quoniam appetitus quam diu ex confusa boni repræsentatione manat, sensitivus appellatur: confusa autem cum obscura repræsentatione comparatur per facultatis cognoscitiuae inferiorem partem, poterit idem nominis ad ipsas etiam repræsentationes applicari, ut distinguantur ita ab intellectualibus distinctis per omnes gradus possibiles.

§. IV. ORATIO, repræsentationum sensitivarum fit SENSITIVA.

Sicut nemo philosophorum eo profunditatis descendit, ut intellectu puro perspexisset omnia, nunquam haerens in confusa quorundam cognitione, adeoque oratio nulla paene tam est scientifica & intellectualis, ut ne vna quidem occurrat per omnem nexum sensitiva idea, ita potest etiam distinctae praesertim cognitioni dans operam inuenire has vel illas repræsentationes distinctas in oratione sensitiva, manet tamen sensitiva, ut prior abstracta & intellectualis.

§. V. Ex oratione sensitiva repræsentationes sensitivae connexae cognoscendae sunt. §. 2. 4.

§. VI. *Orationis sensitiuae varia sunt 1) repraesentationes sensitiuae, 2) nexus earum, 3) voces siue soni articulati litteris constantes earum signa.* §. 4.1.

§. VII. **ORATIO SENSITIVA PERFECTA** est, cuius varia tendunt ad cognitionem repraesentationum sensitiuarum. §. 5.

§. VIII. *Quo plura varia in oratione sensitiua facient ad excitandas repraesentationes sensitiuas, eo erit illa perfectior.* §. 4.7.

§. IX. *Oratio sensitiua perfecta est POEMA, complexus regularum, ad quas conformandum poema POETICE, scientia poetices PHILOSOPHIA POETICA, habitus conficiendi poematis POESIS, eoque habitu gaudens POETA.*

In recoquendis harum vocum, quas scholastici dicunt, definitionibus nominalibus patent compilanda Scaligerorum, Vossiorum plurimorumque refertissima scrinia. Libentes tamen manum de tabula, si hoc vnum monuerimus. Poema & poesis cum Lucilio, Nonius Marcellus, Aphthonius, Donatus videntur distinguere tantum, vt maius & minus, & poeseos i. e. longioris cuiusdam poematis, poema facere partem aliquam & sectionem, vt differant, sicut Ilias & nauium graecarum catalogus apud Homerum. In quo tamen a Vossio iam oppositus illis est vsus.

Quem penes arbitrium est & ius & norma loquendi.

Quando tamen idem Ciceronem concedat vti termino poeseos loco poematis, omne punctum vix feret. Citata enim loca contrarium innuere videntur: Quaesit. Tuscul. l. V. p. m. 269. quum Homero non poesis sed picturam tribuit, artem omnia & ea, quae sub oculos cadunt, imitandi in coeco miratur, non vero huius artis effectum, saltem non exclusiue, quod tamen necessarium esset, si hinc insolitus vocis poeseos significatus probari possent. Aliter locus non in libro VI. vt in duabus Vossii editionibus scriptum legitur, sed in IV. Quaesit. Tuscul. p. m. 243. poesis Anacreontis totam esse dicit amatoriam. An vero hic queat substitui vox poema in numero singulari: an potius omnem fundendorum carminum imperum apud Anacreontem ad amores cauendos vnice propendere doceat

Cicero

Cicero, & poesis ita retineat vindicatam ipsi potestatem, non diffi-
culter, nisi fallimur, poterit diiudicari.

§. X. *Poematis varia sunt, 1) repraesentationes sensitiuae*
2) earum nexus 3) voces earum signa. §. 9. 6.

§. XI. POETICVM dicitur *quicquid ad perfectionem*
poematis aliquid facere potest.

§. XII. Repraesentationes sensitiuae sunt varia poe-
matis §. 10. ergo poeticae §. 11. 7. quum autem sensitiuae aut
obscurae aut clarae §. 3. sint, *obscurae et clarae sunt repraesentatio-*
nes poeticae.

Possunt quidem eiusdem rei repraesentationes huic obscurae,
illi clarae, tertio denique distinctae esse, quando vero de reprae-
sentationibus oratione significandis sermo est, eae intelliguntur, quas
loquens intendit communicare. Hic ergo quaeritur, quas poeta
in poemate significare repraesentationes intendat.

§. XIII. In repraesentationibus obscuris non tot con-
tinentur notarum repraesentationes, quot ad recognoscend-
um & distinguendum ab aliis repraesentatum sufficiunt,
continentur vero in repraesentationibus claris (per deff.)
ergo plura varia facient ad communicandas repraesentatio-
nes sensitiuas, eae, si fuerint clarae, quam si fuerint obscu-
rae. Ergo poema, cuius repraesentationes clarae, perfe-
ctius, quam cuius obscurae, & *clarae repraesentationes magis*
poeticae §. 11. quam obscurae.

Hinc eorum refutatur error, qui quo obscurius & intricatius ef-
futare possunt, hoc se loqui somniant *πεισιωτερος*. Neutiquam vero
pedibus itur in illorum sententiam, qui optimos quosque poetas ideo
reiecit eunt, quia oculis male inunctis meras se ibi tenebras spissam-
que videre noctem arbitrantur. e. g. Persii Sat. IV. v. 45. 46.

Si Puteal multa cautus vibice flagellas

Ne quicquam populo bibulas donaueris aures.

notam cimmeriae calignis inuret temere historiae Neronianae igna-
rus,